

Bu fotoğrafın ortasında, iki farklı renkte boyanmış bir duvara doğru dönmüş bir kadın duruyor. Kollarını hafifçe arkasında kavuşturmuş, başını hafifçe sola çevirmiş, yüzünün profilini izleyiciye gösteriyor. Kenarında tokalı bir bandı olan kırmızı bir şapka takmış ve mercan renginde, sırtı açık bir elbise giymiş. Sağ kürek kemiğinin üzerinde, koyu renkli teninde daha açık tonda, kabarık bir yara izi göze çarpıyor. Siyah sütyen askısı ve elbisesiyle bir kısmı kapatılan bu tümsekli ve açık renkli yara izi, sağ kolunun arkasına doğru kıvrılarak doğal ten rengine karışıyor.

Kadının sadece gövdesini görebiliyoruz. Topladığı kısa saçları şapkasının altından görünüyor ve gözlerini göremesek de sol kulak memesinde altın renkli bir küpe parlıyor.

Sırtındaki yara izinin, hâlâ belirgin bir şekilde görülebilmesine rağmen yeni bir yaralanmadan kaynaklanmadığını anlayacak kadar yakınız. Belli ki yarasının iyileşmesi için yeterli zaman geçmiştir. Ancak yarası zamanla iyileşse de, yarasının fiziksel hatırlatıcısı olan bu derin iz, muhtemelen hayatının geri kalanında onunla birlikte olacaktır.

Bu fotoğrafı ilk kişisel projem olan Bedenlerin Yeniden Öğrenme Süreci'nin bir parçası olarak 2017 yılında Liberya'da çektim. Afrika'da travmadan kurtulanların değişen bedenlerine nasıl uyum sağladıklarını araştırıyordu. Bir yandan da pozitif beden kültürünün yokluğuna dikkat çekiyordu.

Mavi-beyaz boyalı bir duvarın önünde duran bu kadını fotoğrafladığımda, yara izlerini belgelemek için zaten biraz zaman harcamıştım. Bu aşamada, insanlara yaklaşıp onlara yaraları, yaraların ardındaki hikayeler ve bedenlerini değiştiren izlerle nasıl başa çıktıkları hakkında sorular sorabilecek kadar rahattım.

Bu proje, farklı coğrafyalardan insanların yaralarıyla nasıl başa çıktıklarıyla ilgili farklı Afrika ülkelerinde gördüklerime dayanıyor. Afrikalıların yara izlerini gösteren fotoğrafların çoğu beyazlar tarafından çekilmişti ve genellikle korkunç istismar, şiddet veya terör mağdurlarına odaklanmışlardı. Ben bu yaklaşımı abartılı buldum. Ciddi yara izleri olan Afrikalı bir kadının üstsüz ve yerde otururken resmedildiği bir fotoğrafı hatırlıyorum. Neden yerlerde sürünmek zorundaydı ki? Neden sandalyeye oturmamış? Elbette yara izleri, yaralanmalar ve bunların yarattığı travmalar önemlidir, ancak yine de bunları taşıyan kişiyi onurlu bir şekilde takdim edebilirsiniz.

Bunun topluma da yansıdığını fark ettim: pek çok insan yara izlerine abartılı bir hayranlıkla bakıyordu ve ben daha farklı, daha hassas bir gerçekliğe odaklanmak istedim. Çünkü pek çok yara izi şiddet ya da istismardan kaynaklanmıyor.

Bazen araba kazaları, bazen kaynar su veya yangın nedeniyle oluşuyor.

Bu fotoğraftaki kadının yara izi bir trafik kazası sonucu oluşmuş. Yara izlerinin oluşmasının ardında genellikle uzun hikayeler olsa da, ben bıraktıkları kalıcı etkiye odaklanmayı tercih ediyorum; sadece fiziksel olarak değil, insanlara nasıl hissettirdiklerine de. Çünkü geriye kalan duygularımızdır; hatta çoğu zaman yaraların kendisinden bile daha uzun ömürlüdürler; nitekim yaralar zamanla solup sonunda yok olurlar.

Bu fotoğraf ve ait olduğu seri benim için çok özel. Çocukluğumda geçirdiğim bir trafik kazası bende bugün hâlâ taşıdığım büyük bir yara izi bıraktı. Nijeryalı bir kadın olarak, toplumlarımızın yaralarımıza bakışımızı nasıl etkilediğine ve bedenlerimizi nasıl yeniden öğrendiğimize bakmak istedim. Büyürken yara izim beni etkilemedi ama toplum değiştirmek hikayemi değiştirdi.

Nijerya'da bir çocukken yara izime nasıl bakıldığını hatırlıyorum: çok gerçekçi ve açıktaydı. Hiç tanımadığımız insanlar "Aman Tanrım, ne oldu?" diye soruyordu. Ama okumak için

Amerika'ya taşındığımda insanlar bana baktı, hiçbir şey söylemedi ve gözlerini kaçırdı. Hayatımda ilk defa kendimden utandım.

Bu proje devam ettikçe, insanların yara izlerini daha yakından çekmeye başladım. Bazen görüntüler o kadar yakın oluyordu ki fotoğraftakinin yara izi olduğunu anlamak zorlaşıyordu: bu fotoğraf, yaralı bir cildi mi gösteriyor, yoksa bir manzarayı mı? Söylemesi zordu ve bu hoşuma gitti. Cildimizin iyileşme biçimleri doğadaki biçimleri yansıtıyordu.

Canon 5D Mark III ile çekilen bu fotoğraf, projenin ortasındaki bir aşamayı temsil ediyor ve bedenimizdeki izler ile yeryüzündeki izler arasında bir bağlantı kurmayı amaçlıyor. Yara izi sırtından omzuna, oradan da kolunun arkasına doğru bir nehir gibi akıyor. Amaç da bu: bedenlerimizin iyileşme süreci ile doğal yaşamda zaten var olan modeller arasındaki paralellikleri göstermek.

Bu yaklaşımın insanların zihinleriyle bu şekilde oynamasını seviyorum. Yara izlerine bakış açımızı ve odağımızı değiştiriyor. Merak uyandırıyor ve vücudumuza verilen zararın ötesini görmemize, hasarı yerine iyileşme yolumuza bakmamıza yardımcı oluyor.

İnsanların *nasıl* ortaya çıktıklarına dair korkutucu detaylara odaklanmalarını her zaman garip bulmuşumdur. Dengeyi yeniden kurmak ve bunu, insanların kendilerine 'öteki' olarak gördükleri hastalık derecesindeki merakla daha az ilgili hale getirmek istedim. Bunu kendi anlatımdan uzaklaştırmak istedim. Yüzleri ve bedenleri bir kenara bırakın ve böylece hastalıklı olanı bir kenara bırakın, geriye sadece merak kalsın.

Bu proje üzerinde çalışırken birisi bana "İnsanlar yara izine odaklanıyor ve yarayı unutuyor" dedi. Bu söz aklımdan çıkmadı. Yara izlerine bu şekilde bakmasak ne olurdu? Peki ya insanlar onları farklı bir perspektiften, güzel işaretler olarak görseydi? Vücudumuzdaki işaretler ile doğadaki işaretler arasındaki bağlantıyı görmek benim için kolay oldu ve umarım çalışmalarım sayesinde başkaları da görebilir.

Umarım bu fotoğraf, bedenlerimizin yenilenmesinin doğal bir olgu olduğunu gösterir. Ve toplum bunu sadece kavramakla kalmamalı, aynı zamanda benimsemelidir.